

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.
Fóca apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Insertiuni

Un sir garmond:
o dată 7 cr., a dóua óra
6 cr., a treia óra 5 cr.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la redac-
țiunea și Admini-
strațiunea Unirii
în
Blas.

Anul IX.

Blas 3 Iuniu 1899.

Numérul 22.

La cestiunea ajutorului de stat.

Nu vre, să dispară de pe scenă cestiunea ajutorului de stat, ce se dá preoțimii române și nici nu póte să dispară. Pentru că s'aú aflat bisericile române în situație mai *grea*, dar în situație mai *penibilă* nici o dată.

Pe timpul principilor calvinii era *grea* din cale a fără situația bisericii române și tot *grea* a fost și acum sînt dóuë sute de ani când cu sfînta Unire, dar *penibilă* ca azi n'a fost situația nici o dată.

Pe timpul principilor calvinii era o eră de persecuțiune, care isvoría din motive religioase și sociale, ér din motive naționale numai în rîndul al doilea. Mișcarea pentru Unire asemenea în primul rînd de aceste motive a fost călăuzită: poporul român împilat era dornic de libertate religioasă, socială și națională: aceste le aștepta de la catolicism și de aceea l-a și îmbrățișat. Decî ori cum s'ar judeca acele vremuri și acele mișcări, va rămâne adevărată constatarea din fruntea acestor șire: erau *grele* acele timpuri pentru biserica română, dar nu erau *penibile* ca cele de azi.

Întru adevăr de ce era vorba atunci; era vorba de bunuri mari, de bunuri comune, de idealuri: libertate religioasă, libertate politică, libertate națională și egală îndreptățire.

Dar despre ce este vorba azi? E vorba de ameliorarea sortii materiale a clerului, e vorba ca să se facă posibilă și clerului suportarea sarcinilor mereu crescânde: cu un cuvînt e vorba despre îmbunătățirea sortii materiale a clerului.

Nu e vorba: e importantă din cale a fără și cestiunea acesta. E adevărat, că clerul nostru e cel mai sêrac din țara întregă, că nu are nici pe de parte mijlocele de subsistență cele mai necesare, de cum să aibă mijloce pentru a duce un traiu tignit și pentru a puté cresce familia, cu care Dumnezeu l-ar fi dăruit. De altă parte nu sîntem noi atîta de naivi, cât să pretindem clerului nostru, ca să servescă numai écă așa pentru sperarea respălțirilor eterne, de óre ce trupul de o cam dată nutremînt trecător așteptă, și copiii nu-i poți cresce cu promisiuni de bunătăți viitoare, ci trebuie să-i îmbraci și să-i porți la școia; cari tóte mistuesc parale multe.

Recunóscem decî importanța estraordinară a cestiunii și recunóscem necesitatea de a se îmbunătăți starea materială a clerului nostru. Constatăm înse numai atîta, că pe când în vremuri trecute *idealuri* erau acele, cari mișcau clerul român, azi *materia* e, care îi preocupă.

Prin constatarea acesta nu voim, să facem nici o imputare, voim numai să justificăm, ceea ce spuneam mai la deal, că pe când odinioară era *grea*

situația bisericii noastre, pe atunci azi e *penibilă*.

Întru adevăr e dór vorba, ca noi să ne ajuturăm pe noi, cu puterile noastre, din mijlocele noastre? De ar fi așa, atunci nu numai că ar fi îndreptățită mișcarea clerului nostru pentru îmbunătățirea sortii sale materiale, ci ar fi chiar laudabilă, ar fi nobilă și vrednică de tótă recunoscînța și de tot spriginul. Dar nu de asta e vorba, vorba e, ca să-ți ameliezezi sórtea din *mila* altuia, și încă din mila aceluia, pe care nu-l póte duré de sórtea ta, și dacă îl dóre, apoi nu e fără de interes. Va să zică, e vorba, ca să-ți ameliezezi sórtea ta *materială* în contul bunurilor *spirituale*, în contul bunurilor de o ordine mai înaltă, în contul bunurilor, cari, în timpurile trecute cu mult mai grele de cum sînt cele de azi, însuflețeau clerul și poporul nostru credincios.

E ușor celor din Blas, vor zice unii póte că chiar și din cler; ei aú plăți bune! Cel ce ast fel gîndesc și grăesc nu pot fi luați în serios. Când prepositul unui capitlu, care după rang e socotit demnitar în statul întreg, abia are plată cât un maior de soldați, când canonicii aú plăți de locotenenți, când profesorii abia aú câte 600—700 fl., atunci să nu se bage de vină blășenilor, ci clerul să ieă tocmai de la dînșii esemplu și să-și dea samă ce are de făcut, când e avisat la *mila* străinului.

Dar vorba e de ajutor *străin*, și asta face *penibilă* situația de azi. Lipsa

Feuilleton.

Trista veste.

Atât de vesel povestesc copilele 'n
cărare,
Cât de dulceta vorbeii lor totu-i senin
în zare;
Er ceru-i limpede profund, și câte o
stea s'arată,
Și arde 'n cet, abia clihind din gene,
câte o dată.

Și rîndunelele 'n vîzduh lăsatu-și-au
cîntarea,
Și oodrii suri și vâi adânci mai tulbure
ca marea,
Un întunec isvorec — și mai istet
e vîntul,
C'aduce 'ntreg și 'n fierbîntat de simțe-
minte cîntul.

Nu se zăresce 'mbrățișat de iarbă
verde dealul,
Și par' că 'n vale vîd, că 'n rîu de
abia se mișcă valul
Privind nimit liniscea 'n sat în somnuri
cufundată,

Și luna pare c'a murit, căci nu se
mai arată.

În prag de mult așteptă ea cu bu-
zele 'nsetate,
Și ascultă, cum o frunză 'n gard usecată
se tot bate.
De câte ori nu și-a șoptit: „E aici,
il aud cum vine!”
Dar înșelată: „Tot nu-i el, eú mă
prostesc pe mine.”

Un lung oftat, atât de adânc, cât
de suflarea-i caldă
Tresare luna din mormînt, învie și-apoi
scaldă
În raze vîntul ce-a rămas privind
nimit fetița,
Ce-și duce mîna 'n cet la ochi, și-i șterge
cu altîța.

S'aud din depărtare pași, și sgomotul
lor cresce,
Și-i cresce dorul ei aprins, ér inima-i
svîcnesce.
Stătura sdravénă-i a lui, dar pașii stă
să jóre,

Că sînt străini; și-un junghiú în piept
o taie, s'o omóre.

„Să nu mai stai cu doru 'n prag,
copilă, el nu vine
„Cu luntrea repede mai mult să stea
sara la tine,
„Ți-ași spune-o verde, dar me tem, că
vorba-mi te ucide:
„De azi portița las'o 'n foc, te rog n-o
mai deschide.

„I-a fost mai drag lui Dumnezeu ca
ție, n'ai ce face!
„El m'a rugat, să vin, să-ți spun, să-l
lași, să dormă 'n pace,
„Să nu verși lacrimi pentru el, iubese
dar pe altul
„De poți, de nu să-ți de-a puteri, să
suferi, Preaînaltul.”

Și glasul pașilor greoi se duce și
tot scade.
De pe lopoți cu jalnic plîns un val de
lacrămi cade,
Și luntrea geme, ér în rîu stai pescii
muți privind-o,
Și-o 'ncungiură bănuitori de parte
urmărind-o.

e mare, e întetitoare și cel mai rău sfetnic e pururea sărăcia. Când e mai mare necesitatea de a se înălța la cerința situațiunii? Când e mai mare necasul. Er necasul nu a fost mai mare nici o dată.

Pe cumpănă de o parte stă demnitatea, libertatea, independența clerului nostru, și împreună cu a clerului și a poporului nostru; de cealaltă parte stă mila, mila străinului, prețul bunurilor din blidul cel dintăi.

Unde va întinde clerul mâna sa?

Am vădit pe airia, și nu ne legănam în speranțe. Congresul bisericesc din Sibiu a decis primirea, la Gherla s'a împărțit ajutorul, la Lugos tot asemenea, de și condiționat, la Orade pe cea urmă. Remâne archidieceasa noastră.

Ce va face ea?

Decidă clerul. Noi părerea ne-am spus-o, datorința ne-am implinit-o. Acum mai îndrăsnim a spune, că consistorul nu poate lua singur răspunderea asupra sa. Și așa odiul îl apasă. Poftească clerul archidieceșan și decidă. Primescă clerul mila și fie fericit. Dar dacă primesce, porțe și răspunderea înaintea lumii și a posterității.

Cerem deci cu insistință convocarea cât mai grabnică a sinodului archidieceșan, sinodului archidieceșan să-i premergă în fie care tract protopopesc sinode protopopesci, cari să decidă cu vot secret primirea ori neprimirea ajutorului de stat după modalitatea, cu care se dă. Ast fel se va avé un vot liber, neinfluițat și pe baza acelor voturi sinodul va decide. La nici un cas înse consistorul răspunderea să nu o ție asupra sa.

Apoi fie ce va fi! Viitorul va arăta, când a fost clerul român mai consciu de chemarea sa: atunci când

il purta în spate pe superintendentele calvin, ori acum, când sărută mâna solgăbirului pentru o sumă de 50—60 fl.

Ajutorul de stat. — Ziarele noastre politice continuă a publica mereu articli în potriua ajutorului de stat. În numărul său ultim „Liga română” scrie despre mișcarea, ce a provocat în preoțimea noastră împărțirea umilitore a urgisitului ajutor de stat. În nrul 109 „Tribuna” a publicat un puternic articlu în potriua primirii. În acest articlu scris de „un preot gr. cat.” se provodă preoțimea, să țină sinode estraordinare și să protesteze cu totă tăria în potriua modului, cum guvernul a împărțit acei bani, miluind mai ales pe preoți nevrednici, cari n'au făcut și nici nu fac absolut nimic pentru biserică și nămul lor, ci din contră sînt slugi plecate tuturor slugășilor guvernului. Er în nrul 109 un laic „de pe Secas” insistă pentru ținerea sinodelor estraordinare și convocarea unui congres provincial, pentru ca să se contrabalanseze machinațiunile guvernului, care nu ajutorul, fără corumperea preoțimii o voiesce.

Mai amintim aci, că unii din preoți, cari s'au prea pripit cu trimiterea cuitelor la Ordinariat, acum și le-au revocat, convingându-se de scopul ascuns și potrivnic spiritului bisericii, ce se urmăresce cu această milă. Fie această o pildă, pe care toți ar trebui să o urmeze.

Sinodul protopopesc al Roșiei, ținut la 23 Maiu n. în Certegea, a protestat cu indignare în contra modalității de împărțire a ajutorului de stat, atât de umilitore pentru autoritatea noastră bisericescă.

S'a luat conclud, ca sinodul să cêră de la locurile competente convocarea unui sinod provincial, singur în drept de a decide în o causă atât de strîns legată de viitorul provinciei noastre mitropolitane.

Este înse de remarcat și o notă discondantă. În Nrul 122 din „Magyar Polgar”

un „săciu”, în numele preoțimii din secuime se indigneză, că Ordinariatul nu primesce ajutorul de la guvern „pentru micî motive de naționalitate”, și se rógă de guvern „să asemne numai ajutoarele la Perceptorat, că preoții din secuime vor face cuite și în limba magiară și vor fi mulțămitori guvernului pentru părintesca îngrijire.”

Nu credem, că „săciul” acest a fost autorizat, să vorbească așa în numele preoților nostri din secuime și dacă totuși s'ar adevé, că preoții nostri din părțile acelea așa slabe concepte au despre drept și dreptate, și așa de puțin țin la limba și nămul lor, ne-ar cauza multă durere.

Mai adaugem aci, că foile unguresci aduc scirea, că ministrul de culte și instrucțiune publică a chitat deja suma votată în budget ca ajutor de stat pe baza legii de Congruă, „care compete preoților gr. cat. lipsiți”. — „Alkotmány” zice, că acest ajutor de stat nu e indentic cu acele sume de câte 30—50—100 fl., „cari li-se dădeau preoților fără nici un sistem și în legătură cu scopuri politice”. Adauge înse foia ungurescă:

„În sînul preoțimii avisate la ajutor a produs un disgust extra-ordinar împrejurarea, că chitanțele lor sînt vidimate de solgăbiru. Noi încă am discutat la timpul său acest lucru. Din partea oficioșilor se motivează această zicându-se, că contra-semnarea solgăbirului servește numai pentru autenticarea subscrierii respectivului preot, și că solgăbiru nu are drept de a refusa subscrierea. Această este o scusă istetă și servește numai de acoperemînt tendinței, de a supune încet cu încetul preoțimea sub inspecția și controlul deplin al statului.”

Congresul bisericesc estraordinar al românilor gr. ort. — Duminecă și Lună s'a ținut la Sibiu congresul estraordinar convocat în cauza primirii sau neprimirii întregirii

Copila stă năucă 'n prag. De o dată
ca o rotă
Începe, să se 'nvirtă 'ncet cu dînsa
lumea totă.
Apoi mai tare, amețitor: urechea ei
o dore
De vuetul, ca de prisnei din mână de
feciore.

Se prăbușește apoi în jos pămîntul,
ea rămâne
Pe margine de abis, de abia cu mână
se mai ține,
Închide ochii albastri, perirea să
nu-și vadă:
Întinde brațele 'n pustiu și cade apoi
grămadă.

De mult e sórele pe cer, și paserile
'n crânguri,
De mult s'au adunat la cor, dór cucii
mai staú singuri
Printr'un desis mai depărtat, căci nime
nu le lasă
Cu vorba; „Căți ani îmi mai dai, până
voi fi mirésă?”

În casă zace pe un păcel copila,
pare mórta
Cu ochii stînși, ér mama 'ncet din când
în când își porță
Pe frunea ei o mână 'n lat, și odorul
și-l bocește,
Și valul lacrărilor ei mai aprig
năvălesce.

„Un vânt năprasnic preste ea a dat
în prag a sară

„Î-am dat, să 'nghită fum de lup, trei
fire de secară
„Î-am pus sub țita stîngă, ea abia gemu
o dată,
„Când a 'nghițit borborosind din apa
descântată.”

Și vin copilele din sat la ea cu
cusătura,
Să le mai spună 'n pene, cum s'așede
umplătura,
Ca fluturașii mai frumoși să fluture
pe umăr;
Ea scie al fluturei chip, și al ațelor
lui număr.

S'ande un cântec argințiu de clopot
de de parte
Copila sare jos sbierând: „Să n'am de
tine parte
„Mai mult, iubite? stai, să vin și eu cu
tine 'n grópă,
„Căci alt cum dorul meu aprins de vie
tot mă 'ngrópă.”

Alérgă apoi prin sat în lunig, descinsă,
despletită,
Mirați staú ómenii pe drum, ér mama
ei crucită
Se rógă Preceștii plângend și blastemă,
se cântă

Er clopotele 'n depărtări o rugă
tristă cântă.
Ioan Maior.

† Auxențiu Petruțiu.

Marța trecută a repausat la Bucuresci un compatriot de al nostru, care prin destoinicia și priceperea sa s'a ridicat până la gradul de șef de secțiune la Archivele statului, fiind pe lângă aceea și un distins paleolog al Academiei române.

Om fôrte simpatic, Auxențiu Petruțiu era iubit și stimat de toți cei ce-l cunoseau. Prin mórtea sa el a lăsat în urmă-i multe regrete.

Publicăm în următoarele cuvîntul funebru ce l-a roștit la înmormîntarea sa tinerul scriitor, dl *Septimiu Sever Secula*.

Jalnică adunare.

Cu ochii în lacrămi și cu sufletul îndurerat încunjurăm acest sicriu; acest sicriu, care, casă vecinică, de vecinică odihnă este pentru Auxențiu Petruțiu.

Vorbele îmi încremenesc pe buze, și slăbit e glasul meu pentru a da rostire întregii dureri, durerii neasămuit de mari ce simt, când mă găsesc în fața rămășițelor pămîntesci ale scumpului tovarăș, iubitului meu șef și sincerului prietin.

Prea curînd ne-ai părăsit, scumpe prietin, prea curînd cerut-ai lacrămi și jale pe urma ta. Prea curînd plecat-ai dintre noi, lăsând în inimile noastre un gol de implinit jalei și vecinicelor regrete.

În flórea vristei, într'o nópte de primăvară, — pe când gândul tēu cănta cărările apropiatei linisici a vieții pămîntene, după trei zeci de ani de muncă, — seninul tēu suflet spre plaiurile lumii de fericiri și-a

venitelor preoțesci. Aș luat parte la ședințele congresului 66 deputați din 90. Interesul față de desbaterile și hotărârile ce se vor aduce, era foarte viu.

În ziua întâie s'a făcut deschiderea din partea I. P. S. Sale Mitropolitului, care a accentuat în cuvîntul său gravitatea cesiunii, s'a ales biroul și apoi o comisiune de 9 pentru studiarea raportului consistoriului mitropolitan. Încă înainte de alegerea acestei comisiuni dep. Part. Cosma a făcut propunerea, ca în vederea multelor agende ce vor avea acum să fie rezolvite în ministerul de culte, Mitropolitul să întrevină la guvern, ca în ministerul acesta să se aplice la posturile mai de frunte bărbați români gr. ort., cari cunosc bine chestiunile ce ar fi de rezolvit.

În ședința a doua, de Luni, raport. Dr Mihu referă, că comisiunea de 9. cu 7 contra 2 voturi a primit propunerea consistoriului mitropolitan, care din motive de oportunitate și condus de nisce vederi așa de optimiste față de guvern, (? Red. Un). e de părerea, ca congresul să primescă întregirea, în cazul când dotațiunea intrăgă se va pune la dispoziția autorității bisericesci superioare spre distribuire, fără altă condiție, de cât ca sumele reclamate să ajungă la destinațiunea lor, adecă în mâinile preoților împărțășii. De o dată comisiunea propune spre primire și concludus, ca Consistoriile să îndrume parochiile la o acțiune energică pentru regularea dotațiunii preoților amăsura referințelor locale.

Consistoriul mitropolitan cu toate că găsesce legea despre întregire gravă, din motivele că ajutorul acesta nu se dă parochiilor sau bisericii, ci personal preoților, — apoi că ministrul nu e obligat, să ajute și parochiile, cari se vor înființa după 1 Ian. 1898. numai dacă află organizarea acelor

de motivată, — și că din contră, el provocă autoritatea bisericescă, să afilieze o parochia la altă, — că poate detrage ajutorul unui preot, chiar și în cazul când superioritatea bisericescă îl absolvă de o eventuală acuză, și că în sfîrșit el asemnă ajutorul acesta pe lângă condițiuni, pe cari el le crede de bune; — cu toate acestea, după cum am pomenit, din motive de oportunitate propune primirea ajutorului. Între motivele acestea e și acela, că timpurile se mai pot schimba, și după aceste de acum să vie alte mai favorabile (!) — că neprimind ajutorul, preoții ar putea ei înșiși să-l ceră de la guvern, și așa s'ar nasce anarhie în biserică (?) — că preoții pot și abdice de ajutorul acordat, dacă nu le place condițiile, etc.

Punându-se raportul comisiunii la dezbateri în dată aș luat mai mulți cuvîntul în potriiva primirii. Primul vorbitor protoprsb. Măneguțiu arată, că multe din argumentele de oportunitate sînt nebasate. Tot de una preoțimea românească a escelat prin hărnicie și economie și a avut de unde contribui cu banii săi la fundarea multor instituțiuni culturale.

Vorbitorul nu vre, ca preotul să fie domn, și să-și primescă salariul, căci în chipul acesta el nu va mai avea așa strînsă legătură cu poporul său, fiul său sufletesci, se va despărți de ei și se va alipi de cel ce-l plătesc. Ca pildă aduce Bucovina, unde preoțimea neînteressându-se de popor, acesta e grozav de demoralizat. Propune, să se insiste pentru îmbunătățirea sortii preoților din partea poporului și prin înființarea de fonduri preoțesci în fie care diecesă. Tot contra vorbesce Sêrbu (Caransebeș), Popovici (Orșova), care propune respingerea ajutorului de ore ce el se dă ad personam, și în chipul acesta vatămă autonomia bisericii. Mangra,

luat sborul, rămânînd trupul fără simțire în brațele soției tale neconsolabile; acest trup, lăcaș de atâtea frumoase simțiri, care rece stă în fața noastră, — ca să se implinescă cuvintele Scripturii: „Din pămînt ai fost luat, în pămînt te vei întorce“ (Facere III. 15.)

Cu cât devotament și dragoste te îngrijeai de iubita ta soție, de copiii tăi: Elisa, și de Costică; cu câtă trudă în viața-ți trăită cu cinste nu ai făcut jertfe pentru neam și pentru asupriți! Cu cât tremur iubiai pe ai tăi! Fericirea lor îți muncia vecinic inima de părinte bun, și jocul nepoților Traian și Mihai îți inseninau a dese ori fruntea încrîntată de greul vieții.

Viața ta intrăgă a fost cartea deschisă a sufletului curat și luminat.

Născut în Clujfidiu, lângă Blaj, la anul 1842 Octomb. 7, Auxențiu Petruțiu și-a făcut studiile liceale la Blaj. A urmat un an de zile la facultatea de drept din Sibiu, ér de acolo trecînd în România, la 1866 s'a înscris la facultatea de litere din Bucuresci. A fost căți va ani revidor școlar, ér la urmă a intrat în funcțiune la Arhivele Statului, unde a trecut prin toate gradele, până la gradul de șef de secție, — dovedind o deosebită destoinicie, și fiind tot de una de model de funcționar.

Pricepera și rivna la muncă l-au ridicat în fața colegilor săi și în fața tuturor acelor, cari îl sciau pe un pedestal, unde cu greu va mai putea ajunge un altul.

Greu a fost încercat serviciul Arhivelor Statului, — s'a stîns primul paleograf român prin perderea sa; s'a prăbușit ca lovit de fulger stîlpul, pe care cu încredere îl încunjuram cu toții, și care cu dragoste și cu bunăvoință ne ajuta și ne îndemna mereu, să stăruiem întru îndeplinirea rolului și datoriilor noastre.

Rude și prietini, zdrobiți de durere te încunjurăm astăzi; — funcționarii de la Academia Română și de la Arhivele Statului, acum, în momentele despărțirii pe vecie în potop de lacrimi scaldăm trupul tău fără viață; ér colegul tău Costică Mumulanu de pe patul durerii îți trimite prin slaba mea voce un lung și dureros: adio!

Duce-vor viitorimei numele lui Auxențiu Petruțiu lucrările sale.

„Condica brâncovenescă“ este o publicație istorică de o neperitoare valoare pentru istoria nămului românesc.

Opera lui Auxențiu Petruțiu este și aranjarea cabinetului de manuscrise de la Academia Română, unde el a funcționat mai bine de 15 ani.

Și când o viață atât de rodnică, un suflet atât de nobil, ne părăsesce pentru vecie, să nu încercăm a ne stăpâni durerea, să lăsăm curs lacrimilor; dar regăsind în sufletul nostru pe Domnul, să zicem: „Domnul a dat, domnul a luat, fie numele Domnului binecuvîntat.“

În fața hotărîrilor nestrămutate ale Celui de sus să plecăm genunchii, căci: „Nu este al vostru, să sciiți timpurile sau vremurile, pe care le-a aședat tatăl“, zice Apostolul (Fapte I.)

Plecați cuvîntului lui Dumnezeu, noi să petrecem cu jale pe ultima drum pe Auxențiu Petruțiu, să udăm mormîntul lui scump cu lacrimi și să păstrăm cu pietate memoria lui, căci zice psalmistul (Psalmi aleși): „Întorțe sufletul meu la odihna ta, că făptura mînilor tale este, Dămine, . . . érá eă întru dreptate mă voi arăta ție.“

În veci amintirea lui!

Damian (Brașov), Damian (Brad) vorbesce tot contra și a nume pentru propunerea protop. Popovici; tot contra vorbesce și Dr Oprean, care cere respingerea, căci legea atacă autonomia. Pentru primire, pe lângă comisiunea de 9. (raport. Mihu) mai e și Truța, Oncu, Ignatie Pap (Arad), Cirlea, cav. Pușcariu și Cosma, toți laici, a fară de unul. La 1/2 8. sara se ceré votisarea, și congresul cu 40 voturi contra 28 e pentru ca să se ceră și primescă întregirea venitelor parochiale de la stat, cu reserva propusă de consistor.

Timpul va dovedi, cât de mult a fost basat optimismul consistoriului și speranțele de bine puse în guvern.

Liberalism unguresc. — „Pénzügyi közlöny“, organul oficial al ministeriului unguresc de finanțe, în nrul său cel mai recent de la 10 Maiu publică lista tuturor cărților, revistelor și ziarelor oprite pe teritoriul ungar.

Numărul total al produselor de presă oprite este de 685; dintre cari o terțialitate sînt românesci.

De remarcat, că între produsele românesci oprite sînt unele de conținut curat literar, („Amorul“, Galați 1894., Autorii români moderni, 1891. Bucuresci 1895. Curs de stil și compozițiune de Mauliu (?) Bucuresci 1895. Călindarul Caraghiosului, Iași 1890 etc.)

O voce germăna despre paragraful amvonului. — Ziarul „Germania“ din Berlin, luând act despre reacțiunea catolicilor asupra paragrafului amvonului, amintescă părerea unui ziar magiar de a inainta o adresă — protest la Corónă, compusă din protestele singuraticelor comitete parochiale, în contra odiosului paragraf.

Părerea acésta o aprețiează ast fel: De sigur nimeni nu va denega simpatia ce o merită mișcarea acésta, dar pericolul nu e nici de cum paralisat. Un lucru atât de decidător, în lungul interval de la prima propunere a paragrafului amvonului, până la votarea lui, nu numai că s'ar fi putut complana, dar ar fi și trebuit complanat. Acum inse, când e prea târziu, efectul acestei mișcări, și mișcarea însă-și chiar, sînt foarte problematice.

De alt cum cam tot așa se fac în Ungaria toate lucrurile, cari țintesc la apărarea bisericii: și târziu și far de nici un rezultat . . .

Renta școlilor din Brașov. „Keleti Értésítő“ anunță, că negocierile diplomatice dintre guvernul ungar și cel român în afacerea mult discutată a subvenționării școlilor din Brașov, s'au sfârșit printr'o înțelegere în principiu. Guvernul român și-a luat obligațiunea de a transmite ministerului ungar de culte și instrucțiune renta ce se cuvine Bisericii Sf. Nicolae din Brașov, ér guvernul ungar va transmite din parte-i acésta rentă la locul de destinație. Pe calea acésta, statul ungar își rezervă dreptul de control.

Procesul intentat de administrația bisericescă din Brașov contra Statului român se va închide.

Se scie, că dl Dimitrie Sturdza începuse negocierii cu guvernul austro-ungar pentru plata rentei, ce statul român datoresce școlilor și bisericii Sf. Nicolae din Brașov.

Revista bisericească.

Roma. Consistoriul de primăvară se va ține în jumătatea primă a lunii acesteia. Cu această ocaziune vor fi creați mai mulți cardinali, dintre cari partea cea mai mare vor fi străini.

În Vatican în 28 I. tr. s'au început consfăturile celor 53 de arhiepiscopi și episcopi din America de Sud sub presidența cardinalului Di Pietro. Întrunirea a fără de cei 1100 de articlii, cari se referesc la disciplina bisericii catolice din America, se va ocupa și cu un proiect de organizațiune pentru aceeași biserică.

La 21 Mai Sfinția Sa a primit în audiență pe trimisul rusesc pe lângă Vatican, care în numele Țarului a exprimat Pontificelui cea mai caldă mulțumită pentru interesul arătat lucrărilor păcii. Țarul regreta foarte mult, că din cauza opoziției făcute de Italia nu i-a fost posibil, să esopereze și invitarea Sfințilui Sale la congres, de și din parte-l a dorit-o acesta.

Revista politică.

Afaceri interne. Lucrul, asupra căruia erau ațintite în zilele trecute privirile tuturor cetățenilor din monarchia noastră, era pactul vamal. Pentru a se înțelege cu privire la pact, mai dăunăzi ministrii din Viena au fost venit în Pesta. Dar fiind că aci nu s'au putut înțelege, în săptămâna trecută au mers unii dintre ministrii magiari în Viena. Fiind înse că nici acolo nu s'au putut înțelege ei între ei, s'au sfătuit și în prezența Monarchului. Dar rezultatul a fost nul ca și mai înainte. Majestatea Sa vedând nesuccesul i-a dimis și pe unii și pe alții, îndrumându-i ca să se sfătuescă era ei de ei. Ai nostri s'au și întors acasă, ca să spună guvernamentalilor stadiul, la care a ajuns cestiunea pactului economic, și pentru ca pe Lunia trecută să se întorcă din nou la Viena. Aci erași au fost primiți din partea Monarchului, ca să-i spună concluziunile, la cari au mai ajuns, cari înse în realitate sînt tot cele vechi, ținând Austriicii sus și tare punctul lor de vedere, ér ai nostri nevoind să cedeze nimica. Până Miercuri la amezî lucrurile au rămas tot așa încurcate, și dacă nu se vor pute rezolvi, atunci va trebui ca să demisioneze, un guvern sau altul, ori pôte améndouă.

Ca să se înțeleagă în ce stă contrastul între cele două guverne, reamintim cetitorilor nostri, că, când cu vestita împăciuire dintre ministrul president magiar actual și opoziție, el a fost stabilit o formulă referitoare la pactul economic și vamal cu Austria. În formula acesta se zice, că dacă pactul nu se va închia până la 1903 sau 1904, Ungaria să aibă dreptul de a-și regula afacerile sale economice neatirnător de Austria, ér banca austro-ungară să subsiste până la 1910 fără considerare, că ore pactul închiatus-a definitiv ori ba până la 1904. — Acesta este nodul, ce nu se pôte deslega,

căci Széll ține la formula sa, ér austriicii nu vreau, să scie de ea.

Ministrul de instrucție, ca să pôte promova mai cu succes cultura magiară, a socotit de bine, ca să schimbe planul de învățămînt. În virtutea schimbării acesteia s'ar șterge limba grecă din gimnasil și s'ar pune mai mare pond pe literatura magiară, și în specie pe istoria națională magiară și istoria universală.

Austria. Guvernul austriac pe lângă necasurile, ce le-a avut cu pactul economic, a trebuit să se mai ocupe și cu antipatica cestiune cuprinsă în programul Nemților despre care amintiam în numărul trecut. Cu privire la programul acesta al Nemților, ministrul președinte austriac și-a exprimat părerea s'a înaintea clubului guvernamental, mai mult în înțelesul, că o parte cel puțin din pretenziunile acelea nu se pôte implini.

După alții Monarchul ar fi declarat, că programul Nemților e acceptabil, ce dacă e adevărat, atunci guvernul actual trebuie să-și schimbe direcțiunea, ori să lase loc altuia, care s'ar compune nu numai din bărbați de al partidului guvernamental actual, ci și din cei de al opoziției germane de acum, ca în modul acesta să îndestulescă și pe Slavi și pe Germani.

Hollanda. Conferința de pace s'a deschis săptămâna trecută. Deja în prima ședință au ales de președinte al conferinței pe baronul Staal reprezentant al Rusiei, ér de vice-președinte pe Beaufort, ministru de externe hollandez. În aceeași ședință au trimis o telegramă de felicitare reginei Wilhelmina, ér alta țarului Nicolae, în care îl felicitază din incidentul zilei nasterii și pentru nobila idee a păcii și desarmării generale.

Au purces apoi la formarea alor 3 comisii, cari vor avé, să se ocupe cu planul desarmării, cu instituțiunea arbitragiului și cu stabilirea legilor de război.

Réul e, că puterile reprezentate la conferința acesta și în specie marile puteri europene nu sînt de acord comun, cu privire la un punct ori altul. Așa Anglia și Germania nu apróbă ideea desarmării și cer, ca cestiunea acesta să se separe de la ordinea de zi. Statele-Unite pretind necondiționat încetarea pirateriei pe timpul războielor de pe mare, pe când marile puteri europene sînt contra. Cu privire la punctul al treilea dintre cele mai însemnate: stabilirea arbitrilor internaționali, încă s'au născut diferențe. Germania nu dorește organizarea de tribunale de arbitri, Anglia și Rusia înse voesc, ca cestiunea acesta să se desbată prin pricepători ai dreptului internațional și prin delegați militari. Țarul din partea lui pune mare pond pe instituțiunea arbitrilor, în care vede primul pas spre desarmare.

Conferințele se țin în secret, ér pentru ziaristică se vor da din când în când comunicate oficiose.

Într'atata cu privire la obiectul comisunii a treia (a arbitragiului) delegatul Rusiei a făcut o propunere contestătoare din 3 puncte.

În punctul prim e vorbă despre întervenirea unei a treia puteri, care rugată fiind din partea altor puteri, cari nu se pot învoi între sine, va pronunța judecată asupra obiectului de neînțelegere. Dar fiind că în punctul acesta se cuprind ori ce fel de neînțelegeri, prin urmare și acelea, cari se referesc la interesele vitale ale unui stat, părțile litigante prin aceea, că cer întervenirea alteia, nu se obligă deja anticipative, că se vor supune judecării, ce se va pronunța.

Punctul al doilea tractază despre tribunalul, ce vor trebui să-l înființeze două state, când între ele vor fi conflicte de o însemnătate mai mică. În cazul acesta fie care dintre cele 2 state va trebui să alegă câte 2 judecători, cari toți la oaltă vor alege pe al cincilea.

Punctul al treilea se ocupă cu instituțiunea unei comisunii permanente, carea va tracta și va judeca asupra diferințelor internaționali.

Italianii și Americanii au propus unele lucruri pentru completarea proiectului acestuia, ér Anglezii socotindul de neîndestulitoriu, au propus înființarea unui tribunal permanent compus din judecători aleși.

E probabil, ca să se primescă propunerea Rusiei.

Correspondințe.

Ér afacerea ajutoriului de stat.

Clarissime Dle Redactor!

Spre a se convinge frații preoți, cari mai cred încă, că ajutorul de stat se dá numai, ca preoțimea românească să fie *ajutată*, ér nu ca să fie *cumperată*, publică, te rog, și pățania mea cu acest ajutor *cortegitoriu*. În 1896, 1897 și 1898 eram paroch în B. La recomandarea Veneratului meu Ordinariat am și căpătat atât pe 1896 cât și pe 1897 subsidul de stat în câte 40 fl. Sumă mică, dar ce să faci? dacă meritele mele înainte guvernului (pentru *idea* de stat magiar) erau nu numai necunoscute, dar și *nule*. Cugetam, că acest ajutor i-am căpătat numai pe baza întrepunerii Ordinariatului meu. Dar ce să veți? Prin Faur 1898 mă trezesc cu un avis de la grațiosul domn prim-pretor, în care mă încunoscinteză, că Înaltul Ministru de culte s'a îndurat *prea-grațios* (?) a-mi acorda un ajutor de 75 fl., despre ce el (Dl prim-pretor) în înțelesul scriptei fișpanului mă avisază *confidential*. (Hm! quid est hoc?) M'am surprins, vedând că guvernul mă are așa de drag, pe când eu nu sciam, să fiu făcut vre o dată ceva *faptă patriotică* (cetesce: *maghiaróná*). Dar unde-s banii? întreb pe pretorul. Egy pár nap alatt az itteni adóhivatattól *fiidételesen* meg fog kapni. Bine, mă duc acum a casă, Dle Pretor, — și apoi peste o săptămână voi cerca la Perceptorat. „Jól van!” imi răspunde cam amărit (!) Viu peste o săptămână în apoi la perceptorat, viu a doua,

a treia oră, banii ca în palmă! Notifică fibriului; el mă îndrumă, să reclamez la fișpan! Cer numărul scriptei fișpanului, și pe baza aceuia fac întrebare în cauză. Dl fișpan sub Nr. 833 rescrie preturei sus indicate: Dr N. N. (eu) b. . . . gkath. lelkész hozzám azon kérelemmel fordult, hogy a f. é. február hó 21-én 363 tjk. sz. leiratommal között államsegélynek kezeihez leendő kiszolgáltatása iránt az intézkedéseket tegyem meg. Főlhivom azért főszolgabíró urat, miszerint nevezett lelkész *bizalmasan* értesitse, hogy 363 tjk. sz. a. között államsegély a. . . . püspök kezeihez lett kiosztás végett kiutalványozva, de részére csak 40 frt lett folyosítva és nem 75 frt, mint feljelzett leiratomban *tévedésből* (?) jeleztetett. A mennyiben tehát a kiutalványozott államsegélyt eddig meg nem kapta volna, ugy forduljon közvetlenül a gör. kath. püspökhöz kérelmével etc. Hm! Așa dară din eróre (?) mie mi-s'a notificat, că primise mila de 75 fl., faptice înse numai 40 fl. mi-s'a acordat! Bine! știu pentru ce? . . . Căci la acel „föltételes” n'am zis nimica înaintea Pretorelui. Căpétat-am cei 40 fl. pe 1897; dar pe 1898? nimic! . . . Causa? . . . Căci nu am luat la cunoștință acel „föltételes” al Pretorelui. Și nu am grijit, ca pe viitor grația nu „condiționată” să fie, ci ca o răsplată amesurată „vrednicilor” mele serviciu, ce a-și fi făcut guvernului. *Dar, nu numai eu, ci gândesc, că nici un preot român nu-și va vinde legea și némul său, nu-și va trada biserica, care l-a crescut sub aripile sale, și nu se va despărți prin serviciu nevrednice de turma sa, — pentru ca să primască în schimb mila străinului.*

Sega.

Asociațiunea în Câmpie.

Pe când coréspondentul „Gazetei” își exprimă necredința în înpămîntenirea „Asociațiunii” în câmpie, pe atunci Prea On. Dn protopop al Căminei e încredințat din partea comitetului central, să reînființeze despărțimintul Mociului.

Și e mirare, că pe când Asociațiunea cuprinde teren prin părțile ungurene, pe atunci în Câmpie, în vestita Câmpie, nu poate străbate. Și e mirare, că pe când ea funcționează în părți sărace, în părți marginase, în părți mai lipsite de conducători calificați, pe atunci nu poate străbate în Câmpia cea vestită, în Canaanul Ardealului, într'un ținut curat românesc și nu chiar sărac, nici în frunțașii mireni, nici în frunțașii de ai bisericii.

De ce Asociațiunea nu poate străbate în Câmpie? De ce? Cămpenii susțin, că nu se poate, fără înse să dovedescă, fără să arete publicului încercările nereușite. Cred și eu, că e greș, dar nu e așa greș, cât să nu se potă învinge. Cred și eu, că e greș, dar e nimica acest greș în fața lipselor, ce pretind, cu o necesitate imperioasă, înpămîntenirea Asociațiunii.

Nicăiri poporul nostru nu are lipsă așa mare de instruire, de luminare ca pe Câmpie! Singuraticii nu mai pot ajuta, — rezultat se poate aștepta numai printr'o conlucrare. Și această conlucrare așa de bine se poate face sub stégul Asociațiunii. Noi nu ne cunoștem nici unul pe altul, nici necăsurile și nevoile celor încredințați păstoririi noastre, căci nu avem ocaziune, de a ne cu-

nósce, de a conveni și a ne sfătui împreună — Dar sinódele protopopesci?

Sinódele protopopesci? Multe așa ave de zis și despre acestea! Așa puțin sînt cei ce se adună la acestea, așa puțin se tractează, și așa cu mare grabă, cele ce ajung la ordinea zilei.

Și se susține, că nu se poate însgheba despărțimintul Asociațiunii din prea marea respirare a satelor, din pricina depărțării și comunicației rele, ce e între singuraticile sate. De bună samă este ceva în lucru, dar totuși e prea de mult cîntecul acesta de scusă, — azi s'au schimbă și se schimbă mereu lucrurile în spre bine; azi comunicația nu e chiar așa legendar de anevoioasă. Dar să fie tóte, așa pe cum se susține, și totuși nu e motiv de scusă; în câte și câte locuri, trebuie să se lupte cu casuri și mai mari, dar nu dau înderept, se luptă și înving.

Nu înprăștierea satelor e vina, ci noi, singur numai noi: atât preoți cât și mireni. Prea ne place să ne îngrădim în satele noastre, să nu ne batem capul cu lumea, prea credem, că datorințe avem de împlinit numai în comuna noastră, nu și în ținutul nostru, nu și față de publicul din afară. Noi nu sîntem numai al satului nostru, ci și al ținutului, ci și al némului întreg. Glasul acestora într'o formă e de sfînt, și dacă al unuia numai nu l-am asculta, nevrednicul ne facem și înaintea celor alaiți.

Binele economic, binele cultural al poporului nostru cere, ca umăr la umăr să punem, să ridicăm ocară de pe ținutul nostru, de pe noi înși-ne, să facem și din Câmpie pămîntul bun și fructifer al Asociațiunii. Să începem o dată lucrul cu tótă serioșitatea, cu tótă tária bărbătescă, și ne vom convinge, că nu e așa greș, așa de nelvins, pe cum credem, pe cum ne place să ne spăriăm. Și eu cred mult în reușita Dnui delegat al comitetului central, în reușita dnui protopop al Căminei, căci e omul cel mai chemat în lucrul acesta, e omul cel mai cu autoritate în tótă Câmpia. Nu știu primit-a încredințarea comitetului, dar atîta știu, că poziția îl îndatoresce la această lucrare grea, dar și onorifică.

E rîndul nostru, ca cei chemați să fim la postul nostru și să ajutăm, că această lucrare culturală și națională să succedă pe deplin. Pildă de zel și abnegațiune să luăm de la străini. Coresp.

Noutăți.

Din Archidieceșă. Joi la 1 a c. a. fost ordinați ca diaconi clericii absoluiți *Ludovic Alexandru Bugner*, destinat ca administrator parochial în Nou-român, — *Damaschin Ghircoiaz*, admin. paroch. în Bucium — și *Ioan Bărsan*, admin. paroch. în Rachisel. Duminică în 4 Iunie a. c. toți aceștia vor fi ordinați de preoți.

Soiri personale. Dl *Georgiu Miculaș*, teolog la Universitatea din Budapesta, a făcut la 26 Maiu, ca teolog patruanit, examenul rigoros din *dogmatica specială și fundamentală*. Distinsul tîner din diecesa Oradea mare, care deja în anul trecut a depus primul rigoros din studiul biblic și limbile orientale, a fost felicitat de înșiși profesorii esaminători pentru diligența sa estraordinară.

Concurs. La parochia vacantă *Bobohalma* din Tr. protopopesc al Ernotului prin această se scrie concurs cu termenul de 15 Iunie n. 1899 inclusive. Emolumentele împreună cu acest beneficiu sînt: I. Casă parochială nouă

cu patru încăperi, dintre cari două padimentate, coperită cu șindile. Curtea parochială de 1000 orgie pătrate închisă parte cu gard, parte cu palan. Șură acoperită cu paie și un staul pentru 12 vite cu 3 despărțăminte acoperit cu trestia, ambele în stare bună. Celariu nou se zidesce cu cămară pe el. II. Porțiunea canonică de 27 $\frac{1}{2}$ jugere, în care 6 jugere sînt finaș, comassate tóte în o tablă, pe cum și o grădină în sat de un juger. III. De la 70 fumuri câte o zi de lucru cu palma și intertențiunea de la preot. IV. Venitele stolare îndatinat.

Convocare. Onorații membri ai comitetului cercual din despărțimintul al XXXIII-lea (Sătmar) al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român” sînt invitați prin această a lua parte la ședința comitetului cercual, ce se va ține în 15 Iunie st. n. la 10 ore a. m. în localul Otelului orășenesc din Seina. Mofinul mic 25 Maiu 1899. *George Șuta* directorul despărț. Sătmar.

Scolastic. Dl *Nicolau Racofa*, medic comunal în Șeica mare s'a înscris cu ocaziunea ținerii adunării generale a despărțimintului sibian al Reuniunii docenților populari din archidieceșă Albei Iulie în comuna Calvaser de membru fondator al acelei Reuniuni, solvind tacaș de 40 coróne, cu aceea condițiune, ca camelele acestui capital neatingibil să se întrebunțeze în scopul și favorul despărțimintului sibian. Vivant sequentes!

Societatea pentru fond de teatru român își va ține adunarea generală la *Sălisce*, în ziua de 30 Iulie n. și următoarele.

Turburările din Bucovina. Conștiința națională deșteptată în Bucovina de ziarul „Patria” și ținută la nivoul, la care trebuie, să vede că n'a fost pe placul guvernului. În diferite rînduri ziarul a fost confiscat pentru singuraticii articlii. Cu demonstrațiile contra mitrop. Arcadie, lucrurile s'au agravat și mai mult. Colaboratorul *Desseanu* a fost espulsat. Er acum, după ce ziarul în decurs de 8 zile de patru ori a fost confiscat, e espulsat și al doilea colaborator dl *Victor Branșee*. Așa se pare, că nici în Austria nu ne iubesc mai mult, de cât în Ungaria!

Sinod ecumenic. În presa rusă, laică și bisericescă, se agită foarte mult idea despre convocarea unui Sinod ecumenic care să se ocupe cu multele cestiuni bisericesci ce s'au ivit în biserica ortodoxă în decursul timpului de când în această biserică a încetat seria conciliilor ecumenice. În fruntea mișcării pentru convocarea unui ast fel de sinod, stă actualul mitropolit al Moskvei, *I. P. S. Vladimir*.

Seceta în România. Ziarele din capitala română, ne aduc tot aciri rele despre starea sămănturilor. Seceta băntue așa de intensiv în tótă țara, în cât spectrul fómotel apare din ce în ce mai îngrozitoriu în preocupările și temerile cultivătorilor de pămînt! Sînt județe, ca de pildă *Ialomița*, unde chiar dacă ar ploua acum cu găleata, recolta tot e perdută! În vederea acestui desastru dl *Kalinderu*, admin. domeniului *Corónii*, a permis sătenilor să-și pășuneze vitele în poenile și pădurile domeniului și în un circular, plin de părintesci povețe, îndemna pe săteni să-și sămene locurile nimicite de secetă, cu nutrețuri potrivite timpului și locului.

Necrolog. *Emil Castelar*, om politic, mare orator, conducătorul republicanilor spanioli a murit la 25 Maiu n. S'a născut în Cadix la 1832 și încă ca tîner s'a remarcat prin serieri catolice. A fost profesor de istorie la universitate, conducătorul revoluțiunii din 1866, mai tîrziu ministru și președinte al Cortesilor. Castelar a fost unul dintre cei mai celebri scriitori din vécul nostru.

Necrolog. † *Dionisă Pop*, parochul gr. cat. al Feneșului-sășesc, după un morb îndelungat și greș, a repausat la 26 Maiu n. în anul al 42-lea al etății și al 19-lea al preoției și fericitei căsătorie.

În vécii amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Credința vécurilor creștine celor dintâi în fecioria Născătoarei de Dumnezeu.

(Continuare.)

Din exemplele acestea, cari ușor am puté, să le înmulțim, putem, să ne formăm o iconă aproximativă despre credința acesta, cum a fost ea mai înainte de ieșirea la ivélă a ereticului Iovinian. În cestiunea de față ne câștigăm din nou vechea esperință istorică, că ori ce convicție aparținătoare credinței creștine, ori cât să fie fost de răspândită, s'a limpedit și s'a fixat, numai după ce a dat de impotrivire.

Impotrivirea în cestiunea de față o a făcut Iovinian. El a fost călugăr și a dus o viață ascetică severă, dară nu a aflat indestulire într'insa. Pentru ca să scape de împărechierea din lăuntru s'au trecut pe la anul 388 chiar la contrariul, a părăsit stoicismul său, de până atunci, a început o viață comodă și îndulcită cu plăceri lumesci și a cercat, să se justifice prin publicarea motivelor acestei schimbări. Învătăturile lui pot, să se cuprindă în punctele următoare: 1) Fecioria, veduvia și viața conjugală sînt meritorie de o potrivă; 2) ajunarea nu are preț mai înalt de cât mîncarea și beutura pe lângă mulțămita față cu Dumnezeu; 3) toți, cei ce s'au botezat cu credință deplină, nu pot mai mult, să fie învinși de satana; 4) toți, cei ce păzesc grația primită în botez, aș, să se aștepte în cer la răsplătire la fel. Mai ales punctele acestea le-a înfruntat s. Ieronim în scrierea sa cea detaiată îndreptată împotriva lui Iovinian. Despre alte două învățături nouă de ale lui Iovinian grăesce s. Augustin în scrierea sa împotriva lui Iulian compusă pe la anul 428. Ne spune adecă s. Părinte, că Iovinian a învățat, că toate păcatele sînt la fel, nici unul nu e mai greu ori mai ușor, și că Fecioria prin nascerea sa a perdut predicatul „Fecioră”.¹⁾ Învinuirea acesta l-o face lui Iovinian de altmintea și s. Ambrosiū în o epistolă îndreptată Papei Siriciū, și s. Ieronim face cel puțin alușiune la ea atît în scrierea sa polemică amintită mai la deal, cât și în epistola sa îndreptată lui Pammachiū.

Iovinian a cercat acum mai de aproape, să răspândescă inovațiunile sale în Roma și a dobîndit câți va pîrtinitori, dară în măsură cu mult mai mare a stîrnit neplăcerea preoților, și aceștia însoțiți de mai mulți laici cu vađa, între cari a fost și Pammachiū, s'au sculat asupra lui și au propus Papei Siriciū, să osîndescă învățăturile lui. Siriciū o a și făcut acesta în sinodul ținut în Roma la anul 390 și a împărtășit hotărîrea acesta sinodala sfîntului Ambrosiū de Milan. Acesta pășise deja mai înainte împotriva lui Iovinian, érá acum a adunat un sinod provincial, care și-a însușit hotărîrea celui din Roma și a alungat pe Iovinian, cel ce într'aceea se mutase la Milan.

E bătătoriu la ochi, că epistola lui Siriciū către Ambrosiū nu cuprinde nimica referitoriu la învățatura lui Iovinian despre sfînta Fecioră. Putem, să credem, că ea nu a fost ajuns la cunoștința Papei, de ore ce Iovinian o folosise în Roma a bună samă numai în chip secundar ca motiv spre a îndupleca feciore dedicate lui Dumnezeu, să se căsătorescă. Cu atît mai pe larg tracteză s. Ambrosiū despre ea în epistola sa sinodală trimisă în 391 Papei Siriciū: „— Prin o muiere a venit grijea în lume, prin o fecioră mîntuirea. Christos însu-și a ales pe sama sa darul special al fecioriei și a făcut întru sine faptă grația curățeniei. El a reprezentat întru sine, ceea ce a ales întru maică-sa. Cât de mare e deci nebunia lătratului celui aducătoriu de perire al acestor ómeni (al Iovinianiștilor), când zic, că Christos nu a putut, să se nască dintr'o fecioră, în vreme ce dinșii totuși declară, că persoane de acelea, cari s'au nascut din muieri pe cale de tot firească, pot, să rămîună feciore? Așa dară altora le împărtășesce Christos aceea, ce șie-și, pe cum zic ei, nu a putut, să-și împărtășescă? Dară acela, de și a primit trup, de și s'a făcut om,

pentru ca să răscumpere pe om și să-l scape de mórte, totuși ca Dumnezeu a venit în lume în chip neobișnuit așa, că dinșul (după cuvîntul său (Isa. 43, 19): „Étă eū fac noué”) s'a nascut prin nascerea unei feciore chiar nevătămăte, pentru ca, pe cum este scris, să fie cređut de „Cu noi Dumnezeu”. Dară el proclamă de pe calea rătăcirii: Ea a conceput ca fecioră, dară nu a nascut ca fecioră. A putut deci, să concépă o fecioră, nu a putut inse, să nască ca fecioră, în vreme ce conceperea în tot de una premerge, și nascerea urmază? Dară dacă nu vor, să credă învățăturile preoților, credă cel puțin profețiile lui Christos, credă învățăturile ângerilor: „Că la Dumnezeu nimica nu e cu neptință” (Lc. 1, 37). Credă mărturisiri celei apostolesci a credinței, carea biserica romană o păzeste și o ține în tot de una neschimbată. Maria a audit glasul ângerului, și ea, carea zisese mai înainte de aceea: „Cum va fi acesta?” fără ca de altmintea să întrebe despre vrednicia de credință a nascerii, răspunde după aceea: „Étă servitorea Domnului, fie mie după cuvîntul tău.” Acesta e Fecioră, carea a conceput, Fecioră, carea a nascut. Că așa e scris: „Étă feciora va lua în pîntece și va nasce fiū.” Nu va lua numai în pîntece feciora, ci va și nasce feciora, a zis el (profetul ori prin profetul Christos). Dară ce e ușea aceea a sfîntelor, ușea aceea cea mai din a fară, ce caută către răsărit, carea nu se va deschide, și nimenia nu va trece printr'insa fără numai Dumnezeu lui Israil singur? (Ezech. 44, 1 urr.) Nu e ore ușea acesta Maria, prin care a intrat în lume Răscumpărătoriu? Ușea dreptății, în ce chip a zis el însu-și: „Să plinim totă dreptatea” (Mt. 3, 15). Ușea ucésta e fericita Marie, despre care e scris: Domnul va trece printr'insa, și ea va fi încuiată după nascere; căci ea ca fecioră a luat în pîntece și a nascut. Dară ce e de necređut în aceea, că Maria în contra obiceiului nascerii firești a nascut și rămîne fecioră, când dóră în contra obiceiului firii „marea a vedut și a fugit, Iordanul s'a întors în apoi” (ps. 113, 3)? Nu întrece deci credința, că o fecioră a nascut, când cetim, că o stîncă a vîrsat apă (II Moisi 17, 6), și că apa mării a stat asemenea unui părete (II Moisi 14, 22). Nu întrece credința, că un om a purces din o fecioră, când din o stîncă a ieșit apă multă (IV Moisi 20, 11), când ferul a notat pe apă (IV Imp. 6, 6), când un om a umblat pe de-asupra apelor (Mt. 14, 26). Așa dară dacă apa a purtat pe un om, nu a putut Fecioră, să nască pe un om? Și ce om? Pe acela, despre carele cetim: „Și va trimite lor om, carele-l va mîntui pe ei, și cunoscut va fi Domnul Egiptenilor” (Isa. 19, 20 ur.). Așa dară în L. V. a condus o fecioră óstea Evreilor prin mare, ér în L. N. o fecioră a fost alésă de palat al Împératului celui ceresc.”¹⁾ La un an după aceea a scris s. Ambrosiū cartea sa „Despre instruirea unei feciore” și într'insa a continuat argumentarea acesta tipologică despre fecioria Mariei cea nevătămăta în sensul cel mai strîns. Aci s. Părinte se provócă din nou la ușea cea încuiată din Ezech. 44, 1: „Cine e ușea acesta, dacă nu Maria, încuiată, pentru că fecioră? Ușea e deci Maria, prin care a intrat Christos în lumea acesta, după ce a purces din nascere fecioră și nu a desfăcut zăvorul fecioriei în organele nascerii. Neatins a rémas gardul, castității, nevătămăte a rémas sigilul curățeniei, când a ieșit din Fecioră acela, a cărui înălțime lumea nu a putut, să o cuprindă.”²⁾ S. Ambrosiū esplică apoi încă și mai pe larg cuvintele profetului Ezechiil și citéză apoi încă și alte texturi de ale L. V. ca prefigurări de ale fecioriei de-a pururea.

Érá în epistola sa trimisă în anul 396 bisericii din Vercelli, în care osîndesce cu asprime pe doi călugări apostăți și pîrtinitori ai lui Iovinian, repeșesce s. Ambrosiū cu aceea-și limpedime și hotărîre, ba chiar și cu acele-și cuvinte mărturisirea credinței sale întru fecioria neîncetată a Mariei. Chiar de aceea ajunge aci și numai a aminti epistola acesta.

(Va urma.)

¹⁾ S. Ambr. epist. 42.

²⁾ De inst. virg. 52.

¹⁾ S. Aug. c. Iulian. I. 2 și De haer. n. 82.

Amalrich regele Ierusalimului și cei doi peregrini.

(Narațiune istorică).

(Continuare.)

Califul se turbură și sărind de pe tron îi replică în ton aspru: „Ved, că voi ați venit, să vă bateți joc de mine. Așa ceva nu se poate. Încă nu s'a întâmplat, ca vre un supus din împărăția Egiptului să fi atins vre o dată mâna Califului.” Gardiștii erau apucă armele, se nase un sgomot mare; toți eunucii se adună în sală. Cavalerii rămân neclintii, ei declară în anul tuturor, că condițiunea lor nu e neadmisibilă, pentru aceea nu pot să cedeze. Ștefan îi atrage atențiunea Califului, să grijescă ce face. Pote că mulțimea gardiștilor i-or prevala, dar dinșii nu s'or lăsa. Să scie insee, că regele Amalrich nu are, să-i lase nerăbunați, dacă numai ceva li-se întâmplă. Sultanul Șaver aruncându-se la picioarele stăpânului său și sărutându-i încălțămintele îl rōgă ast fel: „Tu sōre al ceriului, dacă vreî, să încunjuri rēul ce ne amenință, nu te opune, fiind că cavalerii din apus, dacă își iesă din fire, sînt mai furibunđi de cāt lei și tigrii.” Califul nu se putea astîmpera. Acuși mergea la gardiștii săi, îi agrăia; apoi er se infuria; în urmă se liniști și se aședă era-și pe tron. Gardiștii, eunucii și sultanul căpetară ordin, să iesă a fară, în sală rămase numai cei doi cavaleri.

„Cavalerii din apus, etă vă spun, că mă ași espune unei mari bajocuri, dacă supușii mei m'ar vedē mânia desvilită. Fiind numai noi pentru pace și prietinie sînt gata să vi-o întind la jurămint, dacă vă învoiți, ca să se întimple acēsta fără martori.”

Hugo din Cesarea îi rēspunde: „Fiū al profetului, noi ne încredem în jurămintul tēu și dacă nu sînt martori. Un domn, care și-a dat mânia, nu pōte să-și calce jurămintul.”

Califul își trage mânia, întinse drēpta în mânia lui Hugo și pronunță formula de jurămint, cetită de Ștefan templarul.

După ce s'a făcut acēsta, Califul bate în pālmi, și de o dată intră gardiștii. Trimișii voiaū, să se depărteze, Califul insee îi opri, ca să-i ospeteze. Ei au fost conduși într'o sală cu pāreții ornați cu tablouri superbe, și a cărei padiment era pavat cu mosaic roman. Aici li-s'a servit masa. Cavalerilor li-s'au dat locurile prime. Obiceiurile de la masă i-au pus în uimire pe cavalerii. După masă s'au gătīt de plecare. Califul i-a surprins cu prețioase daruri de aur, mărgelē și petri scumpe. Pentru regele Amalrich le-a dat o armătură frumōsă și o pāreche de catări escelenți. Ast fel deplin satisfăcut de rezultatul misiunii lor cei doi cavalerii dimpreună cu sultanul Șaver se reîntōrse la regele. În timpul cāt au fost cei 2 cavalerii în Kahira, regele Amalrich a cerut de la cavalerii săi să-i promitā, că vor combate cu bravură pe Șircuh și Saladin. Toți și-au dat cuvîntul, că se vor lupta până la ultima picătură. Într'aceea sosesce Șaver cu Hugo și Ștefan. Dinșii raportēzā, că Califul a jurat și li-a dat tōtā atențiunea. Amalrich se pregătesce de luptă;

sub comanda lui intră și cei doi fi a lui Șaver cu cetele egiptene, cari se postară în mijlocul creștinilor.

Regele Amalrich voia, să trecā cu trupele sale Nilul și să se posteze în un loc potrivit, dar trebui să aștepte până ce sosirā trimișii. Oștirea s'a pus în taberā de nopte aprōpe de Nil sub ceriul liber. Amalrich muncit de planuri strategice și preocupat de gāndul, cum ar putea să combatā mai ușor pe Șircuh, nu adurmi până tārziū. Plimbāndu-se ajunge aprōpe de țermure, unde durmia cine va cu totul isolat de cei alaiți. Regele privindu-l mai de aprōpe recunoscu pe Bernhard de Zollingen. El durmia dus, cu sabia lāngā dînsul. Regele voi, să-i atragā atențiunea asupra locului nepotrivit ce și-a ales; dar în momentul acela o împrejurare neașteptată îl opresce.

Zăresce în direcțiunea contrarā umbra unui om, care venia spre locul, unde sta regele. Regele numai de cāt cređuse, că respectivul nu pōte avē intențiuni bune. Pōte e un spion de a lui Șircuh, care e trimis, ca să se informeze în timpul nopții despre poziția oștirii creștine.

Amalrich se retrage cāti va pași și se dā după nisce stānci, de unde putea vedē tot ce se întâmplā. Respectivul om se apropie tot mai mult, și cānd ajunge la locul, unde durmia Bernhard, scōse un pumnal și îl înfipse în inimă. Pumnalul insee n'a putut străbate, de ore ce Bernhard era înșelat. Lovitura îl deșteptā și ridicāndu-se repede, ridicā sabia asupra lașului atentator, dar abia îi ajunse o parte din vesmint, de ore ce mișelul o tuli printre șirurile celor ce durmiaū și-l perdu din ochi.

Regele iesă din ascunđiș, se apropie de locul, unde s'a făcut încercarea de omor, ridicā petecul din vesmintul tăiat și-l privi la lumina stelelor. Apoi consternat vorbi în sine: „Un atare atac mișelesc meritā tōtā pedēpsa.”

Într'aceea se reîntōrce și Bernhard și se aședā era-și la locul de mai înainte. Amalrich încă voia, să se odihnescā, dar îi se păru, că ande ceva sgomot pe țermurul vis à vis. Uitāndu-se mai bine îi se pare, că vede și nisce figuri de om. Atunci se apropie de Bernhard și îi zice: „Tu anđi și nu veđi nimica?”

„Ba da, regele meū, chiar am veđut un ucigaș, care a făcut atentat asupra mea.” „Acēsta o sciū, dar din colo de Nil?”

Cavalerul privese într'acolo și nimit zice: „Pe Dumnezeul meū, dacă nu mē înșelā ochii, e chiar oștirea lui Șircuh.” „Imposibil, Bernhard, noi scim, că el tārsece de parte în pustie.” „Așa credeam noi, dar Șircuh e omul dracului, el mai tot de una a cāștigat luptele prin surprinderi și apucături, nu cu sabia.”

În dată veđurā făclii și putură deosebi pe musulmanii de pe vesminte și arme. „Pe sfinta cruce, noi sîntem tradați,” zice regele. Dacă am fi trecut ieri sērā peste Nil, i-am fi impedeat și n'ar fi ajuns atāt de aprōpe. „Să le lāsăm acestea, aici să deșteptām pe sultan, să vedem, ce planuri are dînsul.”

Amalrich se învoi, și amîndoi plēcā de alungul castrului până aprōpe de oraș. Aici era cortul lui Șaver. Doi ostași musulmani țineau pază la intrare.

„Să treziți pe Domnul vostru,” zice Bernhard. „Regele Ierusalimului voesce, să-i vorbescā numai de cāt.” Unul dintre paznicii intră în cort și vine cu sultanul. Amalrich se apropie de dînsul și îi șoptesce: „Întārziarea fără trebā a trimișilor mei în Kahira a folosit-o Șircuh în dauna noastră. El este deja din colo pe țermure.”

„Pe barba profetului, tu spuī adevērul, dar Hugo și Ștefan bine sciū, că cū nu sînt de vină. Dorința ta nostimā și încāpăținarea Califului sînt cauza, de n'am putut trece riul mai curēnd. Māne trebuie să reparām greșala.”

Amalrich lasā, să deștepte pe toți lemnații și le porunci, ca numai de cāt să se apuce de construirea unui pod trecător, cu care vor încerca, să trecā oștirea din colo. Au adunat tōte luntrile de la țermurul Nilului, ca să le întrebuinteze la facerea podului. Pe acestea le-au aședat în anumită distanță, apoi le-au împreunat cu grindii și scāndurii. În anumită distanță au ridicat turnuri de operare, pe cari le-au ocupat ostașii. În zorile zilei musulmanii de din colo erau în tălpi. În timpul cāt erau ocupați cu construirea podului, regele cercā printre soldații, dōr va putē descoperi pe atentator. Dar zādarnic. Privind încă o dată la frântura ce o avea în mânia, tot sāngele îi se sui în cap.

Apoi se îndrēptā spre cortul favoritului său Milo de Planey. Acesta bea și juca cubi încunjurat de prietini. Regele porunci străinilor, să iesă. Fiind numai cu Milo Amalrich scōte frântura de vesmint din buzunar și punēndu-o dinaintea lui Milo îl întrebā: „Nu este petecul acesta din vre un vesmint de al tēu?” Milo tăcu. Regele îi zice: „Sciam, că ești cerbicos, certăreți și űșuratic, dar nu credeam, să fi și ucigaș. Petecul acesta imi spune, că tu ai făcut atentat asupra vieții lui Bernhard.” Milo se cutremurā nu pentru fapta, ci de tēmā, că își perde încrederea regelui.

„Stāpāne,” borborosi Milo, „omul acesta de atātea ori m'a vātēmat, în cāt nu puteam să fac alt cum. Am fost de tot tulburat, dar iertā-mē, de ore ce pe lāngā tōte greșelile te iubesc mai mult de cāt întregā lumea.”

„Nu-mi vorbi de iubire, care imi causezā numai neplăceri. Dacă în adevēr mē ai iubi, atunci ai dovedi-o acēsta prin abnegațiune. Dar tu nu te cumintesci de loc, până cānd nu te oi pedepsi aspru. Acuși am, să te trimit, unde e primejdia mai mare, să vedem, unde îți e curajul. Dacă te vei purta vitejesc, te iert.” Regele îl lasā în pace în buna credință, că favoritului său se va îndrepta și nu-i va face neplăceri. Dar regele s'a înșelat amar în speranțele sale. Vom avea ocașinnea, să vedem lucruri și mai slabe sevārșite de Milo.

(Va urma.)

Economie.

Sfaturi economice pe Iunie.

A casă. Căratul finului trebuie să se începă cât mai curînd, ca să nu se întâlnească cu căratul bucatelor. Abia am adunat finul de pe hotar, și-l asigurăm în dată în contra focului. Parochiile și parochii se asigură în leștin și sigur la reuniunea arhidieceșană de asigurare din Blaș.

La grajduri. În luna această toate vitele au ajuns la nutreț verde, prin urmare de obroc nici nu mai au lipsă.

Mănușii de prin Faur se pot întărea.

La vitele cornute să nu li-se pună în iesle mult nutreț verde, pentru că dacă se opăresce nu-l mai mîncă,  r a-l arunca în gunoii   pagubă nespunsă.

Înainte de a m na vitele la p sune trebuie imbiate cu apă, ca să nu umble pe hotar după apă și să bea din ceva mocirle veninoase.

La boi de jug vara între am zi trebuie să le l s m negreșit timp de 3 ore de odihnă, de ore ce 2 ore m nc  și 1 or  au lipsă pentru rumegat. Ce e drept, dacă e mai ușor lucrul, atunci rumegatul se întimplă și în decursul lucrului, dar dacă e vorbă de lucru mai greș, vita nu p te rumega, și fără de a rumega vita e ca și c nd nu ar fi m ncat.

Fiind că vitele în luna acest  din cauza nutrețului verde a dese ori se umflă, e consult să împărtășim aici câte va recepte folosite cu f rte bun succes. Într-o litră de apă să se pună 2—3 linguri de sup  de amoniac; din soluțiunea acest  să se dea la vita umflată tot la 5—10 minute cam 15—20 linguri. Ori să se f rb  într-o litră de lapte 3 c p țini de aiu, și din fluidul acest  să se dea la vita umflată tot la c te un pătrar de or  câte un pătrar până la o jumătate de litră. Cu c t e mai veche fertura asta, cu at t e mai bună.

Acum e și timpul de a tunde oile. Micii din M rtișor acum se  ntarc . Oile să nu pășuneze pe locuri umede, ca să nu capete c lb z . E mai consult, că oile să pășuneze diminéta și sara,  r pe timpul căldurii să petrec  unde va în loc umbrat.

Tot asemenea e bine, ca și rim torii să se scótă la pășune des de diminéta și sara,  r pe la am zi să fie băgați în loc ap tos, la vre o apă curgătoare. E bine, ca să se dea în lunile de vară rim torilor și ceva amoniac, sare și cenușe. Ast fel se feresc de multe b le.

Curcile tinere au lipsă de pășune uscată,  r rațele și g șcele de apă curată; nutrețului firește să nu le lips c . Cloce se pot pune și în luna acest , dar puil nu mai sînt buni de prăsilă.

În contra ciumei de galițe se recomandă următorul leac: Din 2 dkgr. prav de aloe și oleiul de ricinus să se facă 16 pilule, din cari să se dea zilnic la găini 1, la rațe 2, la curci 3, la g șce 4 pilule.

La c mp. Se pot r s di: curechiul, tutunul, napii. Ogorul să se termine în luna acest . Acum e timpul de a cosi și usca trifoiul. Metodul cel mai bun de uscat e cel cu caprele de lemn. Caprele aceste n'ar trebui să lips c  din nici o economie, fie cea mare ori mic .

Napii acum se pot săpa și r ri; asemenea cucuruzul și crumpenele.

F cutul și căratul finului să se termine.

La grădină. Oculatul se p te continua și în luna acest . Școala de pomi e a se săpa și țină curată.

R sadul de curechiu pentru țern  acum se p te sădi, tot asemenea patlagelele (paradeise) și paprica. Acum se sam n  ridichi de țern , apoi c l rabe de cele t rzi, salată, pepeni. Frunzele de aiu trebuie c l cate la p mint, ca să nu facă s mint .

Ferestrele melegarelor se depărtéză definitiv.

La vie. Pe timpul c t  nfloresce via, nu este permis a umbra prin vie, ci ori ce lucru trebuie să stagneze.

Dacă se p te înainte, dacă nu, după înflorit, trebuie să se cur tesc  via de lugerii  ntrec torii, adecă să se plivesc , l s nd numai lemnul de rod, care va ave să producă rod în anul proxim, și lemnul, pe care se află struguri, t i nd firește la lugerii, pe cari sînt struguri c ng  de la 2 ochiuri în sus. Lucrul acesta al viei, care  nfliuentez  aș  de mult recolta anului următor, e de un moment f rte mare.

Sapa a dóua e a se termina.

La pivniță să se grijescă de umplerea regulată a buturilor cu vin și de curătenie.

La pădure se p te continua făcutul cărbunilor și stirpirea trunchiilor. Să se p zesc  pădurea de pășunatul vitelor și de ori ce prevaric ri.

Bibliografie.

A apărut tocmai acum  în editura Librăriei și Tipografiei diecesane din Caransebeș „Balade populare” culese de *Avram Corcea*, preot ort. rom.

Cartea cuprinde, pe 138 de pagini format 8°, pe l ng  o prefață, 20 de balade, una mai frumoșă de c t alta.

Amintim între altele pe Iancu Sibiancu și Ana; apoi pe M rza și în deosebi pe Novacesci, despre care se c nt  în opt balade, și a nume: Gruia lui Novac, Novac și D rviș, Novac și Zina, Turcul și Novacesci, Novac vinde pe Gruia, Gruia lui Novac și Zina, Gruia lui Novac și șerpele.

Cele mai multe din baladele despre Novacesci se publică acum pentru  ntia or . Volumul ca executare tipografică se presint  f rte elegant, h rtie fină, tipariu frumos, care t te fac onore Tipografiei și Librăriei diecesane din Caransebeș.

Prețul unui exemplariu 80 cr., plus 5 cr. portul postal.

Recomandăm cu t t  căldura cartea Domnului A. Corcea.

„Fl re albastră” Anul I, Nro 32 cu următorul sumar: Ielele (poesie), St. O. Iosif. — O murit dreptate, I. Adam. — G ndiam (poesie), Maria Cioban. —  mbire (nuvelă), A. Micu. — Liliel (poesie), C. Scutaru. — Note din țară, C. Sandu. — Folklor, * * * — Quatrenuri, I. Țuluca. — Din vremuri dnse (poesie), Naia. — Spicuirii, Terențiu. — Un vis, I. Neamțu. — Un tin r, care promite, Red. — Umoristice, Ben-Ardun. — Ecouri literare și artistice. — Posta redacției.

G. Cosbuc: Răsboiul nostru pentru ne-atinzare. Ediția II, pag. 283, preț 50 cr.

Indemnăm pe cetitorii nostri, să-ș  procure acest  carte, care aș  de frumos și bine povesteste vitejia armatei rom neșei din răsboiul de la 1877/8.

Pentru internatele de fete și b leți din Blaș. Zilele acestea a apărut o prea frumoșă piesă musicală intitulată *Polca internatului*, dedicată dnei directoare Aurelia n. Solomon, și compusă de dl prof. Iac. Mureșan. Piesa se vinde în favorul internatului de fete cu preț de 50 cr. Tot atunci a apărut și traducerea lui Crețulescu „Chezeșia”, dramă în 3 acte, prelucrată după „Neguțtorul din Venetia”, preț 25 cr. Venitul curat e destinat pe s ma internatului de băieți. Dorim din inimă, ca începutul acesta să aducă celea mai frumoșe rezultate.

„Fóia școlastică” Anul I, Nro 8 cu următorul cuprins: Educațiunea, Prof. Ioan Raț. — Atributul. Proposițiunea, P. Ungurean. — Științele naturale în școala poporală, Teodor Vandor. — Corespondință. — Dare de samă și mulț mit  publică. — Concurs literar. — Convocare. — Diverse. — Posta redacțiunii.

„Ben Hur”, de Lew. Wallace, tom. I. 539 pag., tom. II. 508 pag., preț broșurat 1 fl. 45 cr. Puțini vor fi aceia, cari cetind număr de număr acest roman în colónele foii nóstre, să nu fi dorit cu nerăbdare aparițiunea lui în volum. Am ținut cont de acest  dorință aș  de multe ori exprimată, și acum putem oferi cetitorilor nostri pe celebrul „Ben Hur” cu un preț aș  de neînsemnat. Binevoitoarea apretiare, de care scrierea acest  a fost împărtășită la t te nemurile, fiind tradusă apr pe în t te limbile, și chiar faptul că traducerea n str  a fost salutată cu simpatie de ziarele nóstre, ne dispens z  de ori ce recomandare. Priceperea, cu care Wallace, generalul american, a sciut să descrie lumea romană în adevărata sa lumină, să ne  nf țiseze poporul jidovesc cu t te apucăturile și pornirile sale, cu tradițiunile și aspirațiunile sale, și mai pe sus de t te sentimentul acela creștinesc, care  ncadr z  tot romanul acesta, admirațiunea față de familia sfint  și neperit rele tablouri, în cari ne pune înainte ochilor pe Fiul lui Dumnezeu, — sînt de aș , c t țin încătușată atențiunea și emoțiunea până la lacrimi. Traducerea rom neșc  e c t se p te de fidelă; ea reproduce în frumoșe și alese cuvinte tot sentimentul, pe care autorul l-a pus în scrierea sa, tot entuziasmul, t t  căldura, care nu p te lipsi în o scriere creștinesc , în care apr pe fie care capitul se ocupă cu Dumnezeu. Cartea se p te procura de la Tipografia seminarială și p te fi pusă în m nile fiescei cul.

Istoria legii nouă de Dr V. Szmigelski, tom. I. Tinerețele lui Isus. Isus ca profet. Progresele, pe cari știința le face zi de zi și descoperirile, cari fac lumină în cestiunile cele mai întunecate, trebuie să fie aduse în consonanță cu veșnicile adevăruri ale religiunii. Căci e sciut, că credința nu e dușmana științei, ci din contră e apărătoarea ei. Țin nd samă de acest  cerință, Rsmul Dr V. Szmigelski, fost profesor de studiul biblic la Seminarul arhidieceșan din Blaș, a făcut începutul publicării istoriei sfinte, pe baza progreselor științei, scoțind tom. I. din legea nouă, care tractează tinereța lui Isus și Isus ca profet. Tomul acesta în 8° mare are 399 pagini și costă fl. 2. Venitul curat realizat și din publicarea acest  va fi o contribuție la formarea unui fond provincial de salarisare a preoților și a  nv țătorilor. Limba, în care e scrisă cartea acest  și stilul a dese înflorit și avintat, fac din ea nu numai un manual de școl , ci și o lectură bună și edificat re pentru adevărații creștini. Nu credem, că e de lipsă, să fie recomandată, ea se  nsinu  prin sine însă-ș  tuturor.

Grădina de legumi, disertație poporală de Ioan F. Negruțiu prof., e numele unei folositoare broșuri în 8° mic de 80 pag., cu o mulțime de ilustrații parte intercalate, parte adause la text. Menirea broșurii e bunăstarea materială a țeranilor, indemn ndu-i să cultive legumi. Cărticica, din care s'au tipărit pentru public numai 500 es. se află de v ndare la autor în Blaș pentru preț de 25 cr. spedat  franco.

Editor și redactor răspundător:

Dr Vasile Suclu.